

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Hamar, 31.10.2016

Deres ref: 16/5816
Vår ref: Sak. nr. 16/14255 - 3
Saksbeh. Karianne Albrigtsen Aam Tlf.

Svar - Høring - Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater

Fylkesbiblioteket i Hedmark ønsker å svare på høring om nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater. Fylkesbibliotekene har ansvar for regional bibliotekutvikling og jobber for og sammen med folkebibliotek i sine respektive fylker. Folkebibliotekene i Norge er en del av det nasjonale biblioteknettverket og har som oppgave, etter Lov om folkebibliotek, å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet.

I Rapport om Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater understrekes det at umiddelbar og fri tilgang til forskningspublikasjoner for alle vil gi store gevinster og bidra til å bygge kunnskapssamfunnet. Ansatte i offentlig forvaltning, helsepersonell, lærere og journalister og en rekke andre yrkesgrupper vil kunne dra nytte av enklere, raskere og gratis tilgang til forskningsresultater. Disse yrkesgruppene har ikke alltid tilgang til digitalt nedlåste forskningsresultater ved universitet, høyskoler og andre forskningsinstitusjoner. Folkebibliotekene er derfor for mange stedet de oppsøker for å få tilgang til slik litteratur.

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

Rapportens del 1. Nasjonale mål og retningslinjer

Forslaget til nasjonale retningslinjer vil samlet gi et bedre og mer tilrettelagt tilbud for allmennheten. Fylkesbiblioteket vil peke på viktigheten av punkt 3 i retningslinjene. Deponering av forskningsartikler i et vitenarkiv, vil gi mulighet for samlet tilgang. Det igjen gir folkebibliotekene mulighet for bedre og enklere veiledning for brukere som trenger og ønsker denne kunnskapen. Derfor mener vi at det også bør presiseres i punktet at deponering ikke bare skal skje i et egnet vitenarkiv, men i et felles nasjonalt vitenarkiv.

Del 2. Tiltak og forutsetninger

Deponering i vitenarkiv lokalt og nasjonalt

Fylkesbiblioteket er enig i at det bør etableres et felles nasjonalt vitenarkiv. En registrering en gang vil både lette tilgang og gi bedre gjenfinning.

Del 3. Bakgrunn og drøfting

Samfunnsnytte og global solidaritet

Rapporten trekker fram at det for små og mellomstore bedrifter (i Danmark) er vanskelig å skaffe tilgang på den forskningslitteraturen de har behov for. Det understrekes også at større bedrifter oftere har råd til dyre abonnement.

Det bør i tillegg understrekes at det i Norge i dag er store ujevnheter i tilgang til og mulighet til å skaffe tilgang til forskningslitteratur for kommunal sektor og statlig sektor. Et eksempel er kommunal helsesektor, hvor ansatte med behov for å drive sitt arbeid ut fra kunnskapsbasert praksis, ikke har tilgang til samme type forskningslitteratur som for eksempel personale ved statlige sykehus, eller personale tilknyttet universitet eller høyskole. Helsebiblioteket gir god tilgang til oppsummert forskning, men det er allikevel stor forskjell på hvor enkelt det er for en kommunalt ansatt å skaffe den kunnskap han eller hun trenger for å kunne praktisere sitt fag ut fra oppdatert forskning og kunnskap. Rapporten «På tvers. Regional tilgang til forskningsressurser» viser også til utfordringer for institusjoner som ikke er en del av infrastrukturen for forskning i Norge:

- Institusjoner som ikke har forskning som sin primære aktivitet.
- Institusjoner som behøver tilgang til forskningsinformasjon for å løse sine daglige oppgaver (kunnskapsbasert).
- Institusjoner som i økende grad fokuserer på høyere utdanning blant sine ansatte, og som stiller krav til at disse skal ta kunnskapsbaserte avgjørelser i sitt daglige arbeid.
- Institusjoner som ikke har bibliotek eller andre instanser som kan håndtere det administrative arbeidet med lisensene.
- Institusjoner som er små av størrelse eller hvor et beregnet antall ansatte driver forskning.

Institusjoner som til dels møter disse kriteriene er eksempelvis fylkeskommuner, kompetansesentre og private institusjoner som driver med aktiviteter som krever at det tas kunnskapsbaserte avgjørelser i det daglige arbeidet.¹

KS kan jobbe for å løfte kunnskapsbehovet for kommunal tjeneste til departement og staten. På samme måte som det er naturlig at NHO deltar i den videre debatten om det norske næringslivets behov for tilgang til forskning, bør også KS delta i debatten om kommunal sektors behov for tilgang til forskning.

Med vennlig hilsen

Randi Langøigjelten
fylkessjef
Kultur, bibliotek og kompetanse

Karianne Albrigtsen Aam
fylkesbiblioteksjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

---

¹På tvers. Regional tilgang til forskningsressurser, lest på: <https://bora.hib.no/item/633>